

ไพฑูรย์ อินทรบุตร ทน.เขตสลักพระ สร้างแนว 'รั้วรั้งฝั่งสกัดช้าง'

๑. ขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระ จ.กาญจนบุรี เป็นพื้นที่อยู่อาศัยของสัตว์ป่าที่สำคัญอีกแห่งของประเทศ การดูแลป่าและสัตว์ป่าเหล่านี้มีสถานการณ์ล่าสุดอย่างไร นายไพฑูรย์ อินทรบุตร หัวหน้าเขตแห่งนี้เป็นผู้ให้คำตอบ

■ ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระ จ.กาญจนบุรี มีสัตว์ใหญ่อย่างเสือโคร่งและช้างเท่าไรแล้ว

จำนวนเสือโคร่งที่ถ่ายได้จากกล้อง จากการส่งสายไปพิสูจน์ที่ห้วยขาแข้ง พบว่าเป็นเสือที่มาจากห้วยขาแข้ง ตอนนี้ยังพบอยู่ตัวเดียวอยู่ แต่ถ้างเป็นเสือดำก็

เสือดาวพบอยู่หลายตัวอยู่พอสมควร และมีหมาในไม่ต่ำกว่า 4-5ฝูง ซึ่งเป็นผู้ล่าระดับต้นๆ ที่กินพวกสัตว์กึ่งทั้งหลายได้

ในส่วนของช้างจากการสำรวจกับทางมหาวิทยาลัยมหิดลมีประมาณ 200-250 ตัว ในพื้นที่ 500,000 กว่าไร่ แต่ไม่ใช่อยู่ได้ทั้งหมดนี้ เพราะเป็นภูเขาเป็นอะไรบ้าง หลัๆ อยู่ที่สลักพระ 2หมื่นกว่าไร่ หากขึ้นไปดูจะเห็นเป็นทุ่งกว้าง เป็นพื้นราบที่มีไผ่มีอะไรที่เป็นอาหารของสัตว์ป่าอยู่เยอะ

นอกจากนี้จากการพัฒนาแหล่งน้ำ แหล่งอาหารในป่า ช้างที่ออกไปข้างนอกค่อนข้างจะไม่เยอะ จากตำบลวังดังจนถึงศรีสวัสดิ์ไม่เกิน 15 ตัว แต่ช้างตัวหนึ่งกินเยอะ และความสูญเสียของประชาชนเสียน้อยเสียมากก็เสีย เลยเครียดกับสิ่งเหล่านี้ ซึ่งทางอุทยานฯก็มีการทำแนวป้องกันเพิ่มขึ้น

อย่างไรก็ตาม แนวป้องกันนี้มีมาหลายปีแล้วก็เริ่มเสื่อม ไฟฟ้า

แค่นี้ใช้ไม่ได้กับช้าง โดยช้างจะเหยียบต้นไม้ใส่รั้วทางศรีสวัสดิ์ตลอดทำคู่กับรั้วพร้อมกัน ซึ่งช่วยได้ระดับหนึ่งเพราะพอเข้าจากคูไปเจอไฟฟ้า

ช้างก็ไม่ไปแล้ว แต่การจัดการในเรื่องการป้องกันตัวนี้ยังไม่สมบูรณ์แบบ

มีคำถามว่าในอนาคตจะป้องกันหมดหรือไม่ ในเมื่อช้างมีจำนวนเพิ่มทุกปี

■ จำนวนช้างเพิ่มขึ้นเล็กน้อยแค่ไหน

จากการประชุมร่วมกับนักวิชาการ พบว่าช้างป่าในบ้านเราเกิดเพิ่มขึ้นประมาณ 8 เปอร์เซ็นต์ต่อปี ตอนนี้ทั้งประเทศมีปัญหาช้าง 60 กว่าพื้นที่ สำหรับช้างในเขตช้างกลุ่มใหญ่จะอยู่ที่ทุ่งสลักพระออก

พื้นที่ประมาณ 8 เปอร์เซ็นต์ต่อปี ตอนนี้ทั้งประเทศมีปัญหาช้าง 60 กว่าพื้นที่ สำหรับช้างในเขตช้างกลุ่มใหญ่จะอยู่ที่ทุ่งสลักพระออก

นายไพฑูรย์ อินทรบุตร

อาจจะขาดแต่ไม่เยอะเท่าที่อ้างๆ ใน เพราะจำนวนตัวไม่เยอะ ความสูญเสียก็น้อย แต่ที่นี้เกษตรกรรายย่อยเยอะ เมื่อเกิดการสูญเสียก็มีปัญหา เสียหายเป็นหมื่นเป็นพันก็เดือดร้อน

แล้ว แต่การจัดการอนาคตต้องดูในเรื่องของ
ปรับพฤติกรรม ปรับเปลี่ยนเกษตรกรได้ไหม
ให้ไปปลูกพืชอื่นๆ เพื่อให้ไปสร้างรายได้เพิ่มให้กับชุมชน
ผมมองว่าควรมีการบูรณาการในหลายๆ ด้านเพื่อจะจัดการใน
เรื่องนี้ ต้องจุดประเด็นว่าช้างคือสัตว์บ้านคู่เมือง เป็นสัตว์ที่ต้อง
อนุรักษ์ไว้ ฉะนั้นจะอย่างไรให้การอนุรักษ์ยั่งยืน ขณะเดียวกันที่
คนเดือดร้อนก็ต้องการการเยียวยา แต่ถ้ามุ่งเรื่องนี้เรื่องเดียว คนบาง
คนที่ไม่เคยเดือดร้อนก็จะสร้างความเดือดร้อนให้ตัวเองว่าปลูกพืช
เกษตรไว้เพื่อให้ช้างมากินก็ได้รับการเยียวยา ซึ่งถ้ามองว่าจะจะเป็น
แบบนี้

■ คิดว่าจะแก้ปัญหาได้อย่างไร

เรื่องช้างออกจากป่ามากินพืชผลทางการเกษตรของชาวบ้าน
คงต้องควบคุมให้ได้ หรือบางส่วนก็ให้มีการท่องเที่ยวเหมือนอุทยาน
ชาวบ้านเป็นไกด์หรือพาเที่ยวก็ทำให้มีรายได้ แต่ในเขตรักษาพันธุ์สัตว์
ป่าการทำเรื่องท่องเที่ยวค่อนข้างยาก แต่น่าจะบูรณาการในเรื่องของ
การเกษตร ด้านการพัฒนาชุมชน ในด้านของเสริมอาชีพอื่นเข้ามาใน
พื้นที่ อย่างเช่น กรรมอุทยานฯ ก็มีเรื่องของทำรั้วรั้งฝั่งโดยสถานีวิจัย
สัตว์ป่าภูหลวง จังหวัดเลย คุณงานวิจัยเรื่องรั้วรั้งฝั่ง
การทำรั้วรั้งฝั่งคือให้ชาวบ้านแต่ละหลังเลี้ยงผึ้ง แล้วขายน้ำผึ้ง

แต่เลี้ยงเป็นช่วงๆ เพื่อให้กินบ้านตัวเองจากช้าง เนื่องจากช้างไม่
ชอบผึ้ง วิธีนี้ได้ผลที่อื่นบ้างแล้ว ในส่วนของทางภูหลวงก็ทำเป็น
กรณีศึกษามาแล้ว ทางอ่างฤๅไนก็ทำไปแล้วบ้างบางส่วน แต่การ
เลี้ยงผึ้งมีค่าใช้จ่ายสูง กล่องหนึ่งตกประมาณ 3,000-4,000 บาท
เกษตรกรทั่วไปจะลงทุนลำบาก กลายเป็นว่ามีอาชีพเสริมให้กับ
ประชาชนในพื้นที่นั้น ซึ่งผู้นำชุมชนทำ แต่ชาวบ้านไม่ทำ เพราะไม่มี
เงินลงทุน

เรื่องการดูแลช้างต้องทำหลายด้านคือต้องมีทั้งสร้างรายได้ ทั้ง
เยียวยา ทั้งป้องกัน และต้องควบคุมประชากรช้างในอนาคต อย่าง
เช่นทำหมันได้ไหม จะควบคุมโดยการปล่อยผู้ล่าเข้ามาในพื้นที่ได้
ไหม เรื่องนี้พูดยาก ถ้าบอกว่าผู้ล่าเดี่ยวหาว่าเอาเสือมากินช้างก็ไม่ได้
เสือจะกินลูกช้าง แต่ทั้งนี้ทั้งนั้นถ้ามีแก๊งวางอยู่เสือจะกินพวก
นี้ เพราะสัตว์ผู้ล่าก็เสี่ยงภัยในการจะกินอะไรว่าจะบาดเจ็บหรือปล่า
ณ วันนี้ถึงแม้จะมีเสือ ผมเชื่อว่าจะไม่กินช้างแน่นอนเพราะช้างมี
ฝูงมีโขลงมีการตอบโต้ได้

ภาวิณี ญะริญยั้ง
(ขอบคุณภาพจากเฟซบุ๊กเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าสลักพระ)